

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

50
ПАРА
(ДИНАРА)
1952

Година XXVII

Број 736

5. фебруар 1966.

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ

Дан
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

У ОВОМ БРОЈУ:

БУНТОВНА СЕЉАЧКА ХРВАТСКА
АНЕДОТЕ
ШАХ
СПОРТ
ШАРЕНИ ДЕО СА СЛИКАМА
ДРАМА НА СВЕТИОНИКУ
УЗВУНА У ДАУНИНГ СТРИТУ
ЛЕКОВИТЕ ТРАВЕ
ЧЕТИРИ ДАНА У ДРУШТВУ
МАБИОНИЧАРА

КРОЗ
БЕКОБЕ

ПРЕ СТО ГОДИНА

Ево неколико фебруарских новости из 1866. године скупљених из разних старих листова.

ПАРИЗ. Познати композитор Рихард Вагнер допутовао је у Париз да би преговарао с директором једног од париских позоришта о извођењу своје опере „Лоенгрин“. Познато је да је опера овог маистра „Танхојзер“ пре не колико година претрпела потпун неуспех. Вагнер се нада да ће сада придобити Французе.

ЊУЈОРК. Старешина секте мормона Брајем Јанг објавио је недавно да већ има 185 жена и да тај број сматра потпуно довољним, и да од сада свака особа којој припадне част да постане његова супруга мора сама себе издржавати пошто он не жели да повећава овај буџет.

ЊИЖНИ НОВГОРОД. Нижегородски савјетски комитет организовао је прикупљање добровољних прилога за подизање новог споменика Мињину и Пожарском у овом граду.

САНТ ЈАГО ДЕ ЧИЛЕ. Језуити су саветовали младим женама и девојкама да воде преписку с Богородицом и да јој поверавају своје жеље и тајне. Због тога је при улазу у катедралу било постављено сандуче у које су жене тајно ноћу бацале своја писма заједно с новцем за поштарину. Тек што би оне отишле, долазили су мушкарци и помоћу штапића намазаних лепком извлачили писма. После дица је била: много скандала, љубоморних сцена и развода.

РИМ. Познати композитор Верди био је изабран за посланика округа Сан Донино. У својој скупштинској делатности он се придржавао веома либералног правца. Недавно се Верди одрекао своје посланичке фотеље да би могао више да се посвети својим музичким композицијама.

Кроз нашу
земљу

ЦЕТИНА

Цетина извире из неколико јакних крашких врела, испод северног обода Цетинског поља, на 382 м надморске висине. Испред Омиша протиче кроз кратку али врло лепу пробојницу (на слици) и утиче у Јадранско море.

Долина Цетине се састоји од неколико сутески и котлина (поља). У горњем току један део њене долине потопила је вода језера Перуће. Оно се образовало иза бране у коју је уграђено око 850.000 м³ земље, камена и другог материјала. Брана је висока 60 м и обложена каменом. Перућко језеро има површину од 13 км² и запремину од 550 милиона м³ воде. Највећа му је дубина код бране — 64 м. Испод бране је хидроелектрана Перућа, која ради од 1960. године и производи 156 милиона киловат-часова електричне енергије годишње.

Низводно од бране је Сивско поље, у којем је изграђен систем канала за одводњавање и наводњавање обрадивих површина. Напуштајући Сивско поље Цетина код Триља улази у велики кањон, дугачак 43,5 км. У њему су два водопада — Мала и Велика Губавица. Код Велике Губавице је хидроелектрана Краљевац, саграђена још 1912. године. Све до изградње хидроелектране Јабланице она је била највећа у нашој земљи. Раније је хидроелектрана Краљевац производила годишње 300 милиона киловат-часова електричне енергије, а сада упола мање, јер су воде Цетине већим делом скренуте ка хидроелектрани Сплит, сада најјачој у нашој земљи. Она се налази 3 км узводно од ушћа Цетине, у подземној просторији ископаној дубоко у кречњацима планине Мосора. Сада стројарнице је дугачка 98,4 м широка 14,6 м и у њу се улази кроз тунел дугачак

322 м. Ова хидроелектрана производи годишње око две милијарде киловат-часова електричне енергије.

Кајаци и мањи чамци спуштају се низ Цетину низводно од хидроелектране Краљевац до Омиша, на дужини од свега 9 км.

НЕУСПЕЛА РОБИНЗОНИЈАДА

Енглеском студенту Мајклу Свифту додијао је свет пун буке. Свифт је одлучио да га напусти и да се настани на малом острву Суворов у Тихом океану. Зашто је његов избор баш пао на ово острво? Вероватно стога што је острво толико мало да се

цело може обити за десет минута а најближа „цивилизација“ налази се 800 километара далеко.

Свифт је узео под најам малу јахту чији га је сопственик искрцао на острво. Студент-пустињак искрцао је на обалу свој пртљаж; у ње-

му се налазио бензин за у-паљач — довољно за десет година — и опростио се са својим капетаном.

На жалост, морнар је био брбљивац и ускоро су новозеландске власти сазнале за „узурпацију“ острва и одмах је тамо био упућен званични

представник Новог Зеланда. Он је прегледао студентова документа и утврдио да Мајкл Свифт нема новозеландску визу.

То је први случај у историји када је један Робинзон био протеран са свог острва у року од 24 часа.

АНЕГДОТЕ

ФРАНКО-ЕНГЛЕСКИ ПИСАЦ

Сомерсет Мом (1874—1965) је једини енглески писац који је дуго живео у Француској. Он је волео Французе и обично је говорио:

— Оно што живот чини пријатним у Француској су: Французи који воле своје грешке и не истичу много своје врлине.

ОСВЕТНИЧКА МУЗИКА

Познати аустријски композитор Хајдн (1732—1809) приметио је да неки посетиоци концерата често излазе пре краја истог. То га је навело да компоује „Симфонију одласка“ у којој су један за другим музичари напуштали своја места. Како су се у исто време гасила и светла, на једном је публика остала у потпуном мраку.

СУВИШЕ ЈЕ КРАТАК

Једном се Андре Мораа (1885) нашао са маршалом Лиотеом у једном друштву. У разговору су се дотакли и наслова књига.

— Ја мислим — рекао је маршал — да наслови треба да буду што краћи. Сигурно се више нико не сећа романа Франсоа Моријака (1885) „Дете оковано ланцима“, док међутим цео свет познаје ваш... како се оно зваше ваша књига...

— „Поднебља“ — допуни га Андре Мораа.

ИЗГУБЉЕНЕ ИЛУЗИЈЕ

Једном док је путовао прекоокеанским бродом познати амерички писац О'Нил шетајући по палуби дође и до капетановог моста. Тада му приђе један од официра и замоли да се уклати одатле.

— Зар ви не знате да сам ја највећи драмски писац овог века? — упита га љутито О'Нил.

— Жао ми је, али и поред тога мораћете да одете, господине Шо.

О ШКОТЛАНЂАНИМА

У једном друштву разговор се повео о Шкотланђанима и њиховој штедљивости. На то један упита да ли знају како се може спречити да Шкотланђанин не пати од морске болести.

— Не знамо, одговорише присутни.

— Лако, треба му само ставити између зуба метални новац.

Ripley's Веровали или не!

УМЕТНИЧКА ПОРОДИЦА

ЈОХАН ХАЗНРИХ ТИШБАЈН
(1682 - 1764)

УМЕТНИЧКИ СТОЛАР ИЗ
ХАЗАНЕ (НЕМАЧКА)
БИО ЈЕ ОТАЦ СЕДМОРИ-
ЦЕ ПОЗНАТИХ СЛИКАРА,
ДЕДА ШЕШНАЕСТОРИЦЕ ЧУ-
ВЕНИХ УМЕТНИКА И
ПРАДЕДА 34 УМЕТНИКА

Светилиште у сцени

У МАДБОНГУ (ИНДИЈА)

У ГОРЊЕМ ДЕЛУ
ЈЕАНЕ МОНОЛИТНЕ
СТЕНЕ ЈЕДАН ЈЕ-
ДИНИ ЧОВЕК 57 ГО-
ДИНА ЈЕ ДУБИО И
УОБЛИЧАВАО МАЛИ
ХРАМ — КОЈИ НИ-
КАДА НИЈЕ БИО
УПОТРЕБЉЕН

СУНЦОКРЕТ

ИЗНИКАО У
ВРТУ ВЕРНА
ХАРБЕРА
ИЗ
БЕДФОРДА
(САД)
ДОСТИГАО
ЈЕ
ВИСИНУ
ОД
575
САНТИ-
МЕТРА

ОКО ХОРУСА

СТАРОГ ЕГИПТ-
СКОГ БОЖАНСТВА
КОЈЕ ЈЕ БИЛО
СИМБОЛ ЗАШТИ-
ТЕ И ОЗДРАВЉЕ-
ЊА, ПОСЛУЖИЛО
ЈЕ КАО УЗОР ЗА
ЗНАК КОЈИ ЛЕ-
КАРИ СТАВЉАЈУ
НА РЕЦЕПТЕ R/

ПРАВА ЗЛАТНА МИЉА

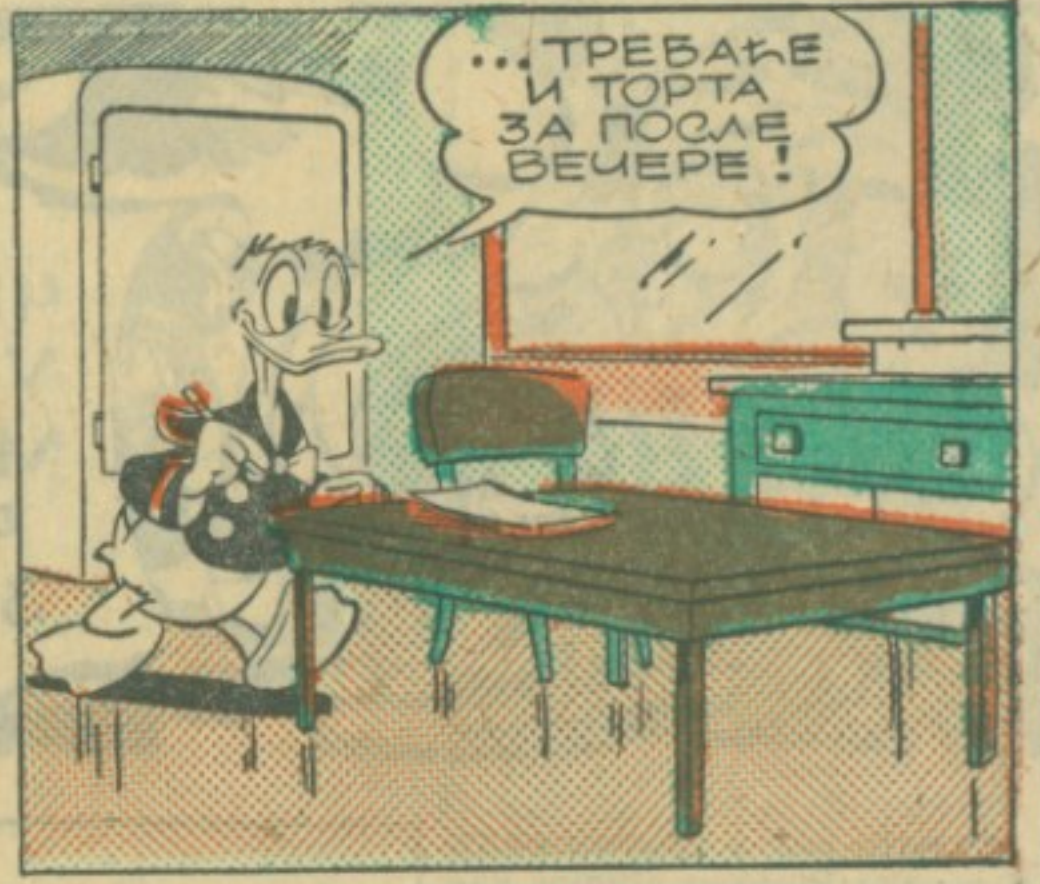
ЗА ПОМОР КОЈУ ЈЕ 1091. ГО-
ДИНЕ УКАЗАО У ЈЕДНОЈ БОР-
БИ ЛОРДУ ОД ГЛЕМОРГЕНА,
РОБЕРТ ФИЦКЕМОН ЈЕ ДО-
БИО КАО НАГРАДУ
НИЗ ЗЛАТНИКА КОЈИ
СЕ ПРУЖАО ЈЕДНУ МИ-
ЉУ!

ПУЖ
МОРСКИ ЗЕЦ
ЗА 4 МЕСЕЦА ПОЛОЖИ
478.000.000 ЈАЈА

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

СПОРТСКЕ ЗАНИМЉИВОСТИ

КРИТИКА И ФУДБАЛЕРИ

Зидови овлашчонице шведског фудбалског клуба „Фалчепингс Камратер“ излупљени су исечцима из новина са критичким приказима утакмица клуба. Најзаједљиви-

ји прикази су подвучени црвеном оловком. Појединачне критике фудбалера залепљене су на орманчиће играча на кога се односе.

ФУДБАЛ И УЧЕЊЕ

У Италији тврде да је фудбалски клуб „Јувентус“ много допринео успеху у школама Торина. Руководство клуба обећало је школској деци — слободан приступ на стадион када екипа игра код куће, у Торину. Израђене су специјалне карте које је школска администрација обавезна да вручује тројници најбољих у сваком разреду. Резултати педагошког експеримента превазишли су сва очекивања. Оцене су се побољшале, проценат нарушавања дисциплине свео се на минимум, а марљивост је постала изванредна. Наставници су одушевљени.

Предузеће, пак, остаје као гаранција да се старо не би поновило.

БИЦИКЛИСТИ — РИБОЛОВЦИ

Одвја се напорна вишедневна бициклистичка трка. Водећа група је измакла далеко напред. Одједанпут, спортисти сложено напуштају пут и иду према једној врло сликовитој речници — седају дуж обале и... бацају улице. Ова необична трка догодила се у Аустралији. Њена специфичност је у томе што су се тркачи морали сами бринуте за храну. Сваки учесник обавезно је морао да има не сазно све што је потребно за риболов него још и пушку. Победу са предношћу од сат и по „упецао“ је неки Џим Харис.

»Маскота« за фудбалере

Поводом Светског првенства у фудбалу, које ће се одржати у јулу 1966., на улазу у зграду у којој се налази енглески фудбалски савез у Лондону постављена је ова

„маскота“. Ради још веће сигурности у наклоност среће, Енглески Цорн Клајдон појавиће се на игралишту опремљен исто као овај смешни човечуљак.

ЈЕДНА ЈЕДИНА

Пре више од 250 година у великој стакленој башти замка Келеник у Немачкој постојала је биљка алоја, јединствен примерак који су долазили да виде људи са свих страна.

Године 1712 — алоја је тада већ била стара 44 године — негу око ње преузео је баштован Јохан Сиберс. Под његовом руком стабло се подмладаило, бујно израсло у висину 9 метара и 75 сантиметара, развило 44 младе гране и богато цветало. Једном је, кажу, избројано 7277 цветова.

„Краљица алоја“ није оставила своје потомство, нити је у Немачкој однеговано друго такво стабло — остала је једина и као таква овековечена у неколико бакрореза.

рост се процењује на више од три милијарде година.

Међу необичне тестаменте спада свакако и овај који је нека Елен Карбида из Дарбана у Јужној Африци оставила 17. јануара 1859. године својим наследницима 10 милиона златних франака под условом да правилно негују и хране њених пет омиљених гуштера.

Уређује: Паја Патак

Ква Ква

Довољан поклон

Пата пита Белку шта је поклонила Шиљи за Нову годину.

— Нисам ништа тражила да ми куни, зар то није довољан поклон за њега — чуди се Белка.

Он је скупљач

Пата се вратила кући и пита Пају, Влају и Гају да ли су опрали судове.

— Ја сам их прао — каже Паја.

— Ја сам их брисао — каже Влаја.

— А ја сам купио парчиће — одговори Гаја.

Нема времена

— Зар нећеш на ткијање — пита један пријатељ Пају Патака.

— Немам времена — одговара Паја.

— Како, зар ти као професор немаш зимски распуст? — чуди се овај.

— Имам, али немам времена да после распуста проведем три месеца у гипсу.

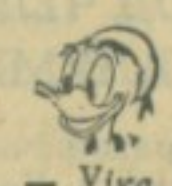

Храброст

Око малог Паје окупила се гомила света. Сви га тапину по леђима, љубе га јер је спасао неког детча који је пропао кроз лед на залеђеној реци.

— Кажи нам, откуд ти толика храброст? — запита га неко од присутних.

— А шта сам друго могао да радим — одговори му мали јунак — кад је имао моје клизалке.

Нека

— Ујка Паја, — каже Паја — твоја мала рођака Маца је —

— Нека — то су јучерашње — мирно одговори Паја.

КАД СЕ СНАГА ИСКОРИСТИ

Секција тешке атлетике Италијанског спортског савеза наишла је на непремостиве финансијске тешкоће. Тешка ситуација натерала је чланове на смели подухват. Једноме од чланова дошла је идеја да оснују транспортно предузеће за превоз намештаја и тешких скупух терета. Атлетите су одмах стекле поверење муштерија. Њихова специјалност је постала превоз клавира за концерте, слика и предмета античке уметности. Буџет секције се поправио.

У Америци се од пре извесног времена може купити у же које је начињено од пластичне материје полипропилен. Плива по води, али не може да се исцпепа нити да иструне. Због тога је веома погодна као кабл за вучу бродова или — као уже за сушење рубља.

Поред разних витаминских бомбона и пасти за зубе однедавно се у Америци про-

дају и витаминске оловке. На ту идеју дошао је један амерички фабрикант оловака, који зна да деца често држе оловке у устима.

Професор харвардског универзитета Елзо Баргхорн тврди да је пронашао најстарије живо биће на свету. То је једна фосилна бактерија затворена у блоку црног кристализованог кварца. Њена ста-

СА СВИХ СТРАНА

ЗА ЛЈУБИТЕЉЕ ПЕЧУРКИ

Мада је време гљива прошло, они који воле да лутају шумама и сакупљају их могу наћи у овим нашим редовима „биографију“ неких необичних врста печурка.

Подземне печурке

Постоје печурке које никад не излазе на светлост дана. Седе у земљи и — чик их наћи. А ипак људи их налазе али уз помоћ нарочито дресираних паса и свиња. Искусни „ловци на печурке“ успевају додуше да их нађу и без ичије помоћи: они су запазили да трава изнад ових гљива изгледа као исцеђена. Те подземне гљиве називају се трифле или јелен-гљиве и турмани их сматрају за изузетан специјалитет. Најцењеније су црне јелен-гљиве које су прилично ретке.

Беле јелен-гљиве срећу се чешће, нарочито на северу Европе али се не употребљавају за јело. Оне су омиљена храна јелена и веверица. Искусни ловци на веверице користе те гљиве као мамац за ове хитре животиње.

Печурке-хидрометри

Наше обичне гљиве пухаре имају необичног сродника: гљиву хидрометар која расте у степама и полупустињама. Спољашњи део гљиве подсећа на сунцокрет; ка-

да је време влажно гљива се отвара, а када је суша она се, да се не би осушила, затвара.

Патуљци

У арктичким тундрама расту сићушне гљиве које су нека врста „подстанара“ код маховине јер се крију испод њеног меког „ћилима“. Понекад се оне „сместе“ на само стабаоце маховине. Ове гљиве изузетно достижу један сантиметар.

Печурке — цвеће

У оранжерији Ботаничког института Академије наука у Лењинграду расту необичне јаркоцрвене печурке, које више подсећају на цвеће но на своје неугледне сроднике. Оне су у Лењинград доспеле сасвим случајно: у посудима с растињем које је донето из тропских крајева.

Гљиве које пузе

На старим пањевима понекад се могу видети наранџасте, жуте или беле израслине, које су дуго збуњивале научнике. Наиме, једни су их сматрали за биљке а други за животиње. Несугласица је настала због тога што у „младости“ ове гљиве пузе по тлу и успевају да се „самостално“ испну на пањ.

ПИСМА ЧИТАЛАЦА

Драго редакцијо!

Зовем се Мирјана Шијачић. Ваш лист редовно пратим, скоро од почетка. У њему налазим занимљиве написе а посебно се радујем „Флашу Гордону“. Докле год буде излазио ваш лист, ја ћу бити његов редован читалац.

Желела бих да се дописујем са друговима и другарицама из свих земаља на енглеском, српскохрватском и руском. Размењивала бих разгледнице, марке, салвете и проспекте.

Унапред сам вам много захвална.

Мирјана Шијачић, ученица VI разреда основне школе Сомбор, Ул. Радомира Путника број 39.

Примедба редакције

Позивамо и остале наше читаоце који желе да се дописују са својим друговима, било у земљи било у иностранству, да нам уз писма шаљу и адресе. На тај начин моћи ће да преко нашег листа успоставе везу са њима, да се дописују и размењују разне предмете који их интересују.

ТЕКСАСКИ ХВАЛИСАВЦИ

У читавој Америци грађани Тексаса познати су као ненадмашни хвалисавци. Код њих је све најбоље, најлепше, највеће, а они су најјачи, најспретнији, најмудрији, најбогатији, нај... На рачун ове њихове особине причају се многе приче, понекад потпуно измишљене, понекад са зрицем истине.

Једне вечери стигао је на Нијагарин водопад један Тексашанин. По тексашкој традицији пре но што је пошао на спавање правио се важан и хвалисао се свим и свачим. Сутрадан изјутра показали су му водопад и рекли му: „Овако нешто сигурно нисте видели у Тексасу?“

„Нисам — признао је Тексашанин. — Али, ми у Тексасу имамо једног водоинсталатера који би ту вашу пуклу цев оправио за десет минута“.

*

Један Тексашанин који је дошао да разгледа Њу-јорк прелазио је аутомобилом преко моста Џорџа Вашингтона на реци Хадсон. Аутомобил је био последњи модел: са уређајем за климатизацију, малим баром и телевизором. Кад је стигао на супротни крај моста саобраћај га је зауставио.

— Мостарину, молим — затражио је.

— Колико? — запитало је Тексашанин.

— Педесет центи (625 динара).

Тексашанин је дуго превртао цевове али није могао да нађе новац.

— Извини, пријатељу — обратио се саобраћајцу.

— Немам ситнице, само крупан новац. Каки, колико тражиш за цео мост?

*

Неки Тексашанин дао је једном келнеру у Чикагу опромну напојницу од 50 долара иако му је то био последњи новац у џепу тако да баш није био сигуран како ће се вратити кући.

— Опростите — обратио му се збуњени келнер — да ли сте добро видели шта сте ми дали?

— То је да те научим памети, момче — загнућао је Тексашанин. — Нисам ти дао онолику напојницу колику обично дајем јер нисам баш задовољан твојим услуживањем.

ПИСМА АНТОНА ЧЕХОВА

У Лондону су продата три ретка писма Антона Чехова.

Писма су написана 1899. године и упућена госпођи Ило-вајској, која је држала пансион на Јалти где је Чехов обично одседао. Он јој говори о томе како је изгледао живот у Москви када је „Галеб“ изазивао усхићење публике, а

позоришта се отимала за „Ујка Вану“.

„Примио сам писмо од једног архиепископа који тражи моју фотографију — писао је у једном од писама. Касније је додао: „Био сам фотографисан. Најзад сам фотографисан! Фотограф је уфитиљено моје бркове — ва-

дичепом, а ја сам на слици испао врло сличан неком бла-гајинику банке Креди Лионе“.

Оригинали Чеховљевих писама тако су ретки ван Совјетског СВЕЗА да су ова, која су досада била необјављена и не регистрована, по свему судећи, прва која су продата на аукцији. Писма су сада власништво непознатог купца под псеудонимом „Гришка“.

Лековите траве

И поред многих лекова и данас често употребљавамо траве за које се од давнина знало да имају лековито дејство: камилица, нана, на пример. Постоје траве које су веома важне и неопходне у справљању лекова у фармацији па ћемо неке од њих овде поменути:

Валеријана је име добила од латинског *valere* — бити здрав, због лековитости једне врсте ове биљке под латинским именом *Valeriana officinalis* која се код нас назива: мајчина трава, маџина трава, о-дољен.

Дигиталис од латинске речи *digitus* — прст или тачније речено *digitalis* значи дугачак за ширину прста. У ствари круница ове биљке подсећа на напрестак.

Digitalis purpurea код нас: бабин напрестак, бокарчић, пусти кара, је веома важна лековита биљка. Из њеног лишћа добија се тинктура дигитал или дигиталин звана још кардиотоник. Дигиталин делује и подстиче рад срца и повећава артеријски притисак. У већим дозама то је веома опасан отров.

Ацонитум долази од старогрчког назива који је означавао неку неодређену биљку за тровање змири. Назив је изведен од грчког *akon* — крш, то јест место на којем таква биљка расте. Како аконе значи и брус, то Плиније објашњава да отров ове биљке делује на змири слично деловању бруса на сечиво.

Aconitum napellus код нас: драгољуб, једин, вулчиј чепер, железни клубук, клубучић. Лишће и корен ове биљке садрже аконитин, јак отров: 5—6 милиграма довољно су да изазову смрт. Минималне дозе (десети део милиграма) аконитина ефикасно помажу код неуралгије, реуматичних болова, ангине, ларингитиса, бронхита.

Арника: овим именом је још у XIV веку називано више биљака. Настало је, не од грчког *arnos* — јагње, како се најпре веровало, већ од сажетог и измењеног *ptarmica* односно *Achillea ptarmica*, то јест од грчког *ptarmen* — кијати, пошто њени растрљани листови изазивају кијање.

Arnica montana код нас: арника, брџанка, мали дивљи невен. Лишће, цветови и корене ове траве служе за справљање тинктура арника, која се употребљава за прављење облога. У интерној употреби она помаже код бронхиалног катарa, астматичних напада а дејствује и против грчева; осим тога јача рад срчаног мишића и подиже притисак.

Атропа је добила име по једној од три парке из грчке митологије, Атропос, која сваком неизбежно пресеца конач живота. Назив је настао од грчког *atros* — без, не и *trope* — одврати, окренути, то јест учинити неизбежним, као што је отровно, како се веровало, и дејство ове биљке.

Atropa belladonna код нас: бун, велелије, бушика, луда трава. Као што и само научно име ове биљке каже она садржи материју звану атропин која се у медицини употребљава за ублажавање болова. Осим тога атропин је веома важан у офталмологији јер дејствује на ширење зеница.

ДЕЦА ИЗ НОВЕ ШУМЕ

ЕДВАРД ЈЕ КРЕНУО КУЋИ СТАЛНО МИСЛЕЊИ НА ОСВАДОВУ ОПОМЕНУ. И САМ ЈЕ ОСЕЋАО ДА КОРБУЛУ ПРЕДСТАВЉА ВЕЛИКУ ОПАСНОСТ ЗА ЊЕГОВУ ПОРОДИЦУ. ИЗНЕНАДА, УГЛЕДАО ЈЕ СВОГ НЕПРИЈАТЕЉА КАКО СПАВА ПОД ЈЕДНИМ ДРВЕТОМ.

ЕДВАРД СЕ ОПРЕЗНО ПРИШЉУЊАО, УЗЕО ЛОВОУЧУВАРЕВУ ПУШКУ И ИС-ПРАЗНИО ЈЕ...

СИГУРАН САМ ДА ЈА ТРЕБА ДА МУ ПОСЛУЖИМ КАО МЕТА! НЕКА ГА, НЕКА САД ПРОБА!

КОРБУЛА ЈЕ ПОВУКАО ОРОЗ АЛИ ЈЕ ПУШКА САМО ШКРОЦНУЛА...

ЗАЖАЛИЊЕ ОВАЈ МАЛИ БЕЗОБРАЗНИК ШТО СЕ МЕНИ СУПРОТСТАВИО!

ЕДВАРД СЕ НАГЉО ОКРЕНУО И ПОДИГАО ПУШКУ...

УБИЦО! ДОК СИ СПАВАО ЈА САМ ТИ ИСПРАЗНИО ПУШКУ! А САД СЕ ГУБИ... ИНАЧЕ ЋУ ПУЦАТИ!

ДОБРО, ДОБРО... ЈОШ ЋЕМО СЕ МИ СРЕСТИ!

Пут из Канде у Ампи-ју подсећао је на ши-року алеју просечену кроз дунглу. Рикша је уједначеним, лаганим ритмом трчао по прашној, мекој земљи. Људмила је била срећна — позвали су је у госте у једно сингалско село.

— А-а-а! — наједном је у-плашено повикао рикша, спу-стио руке и двоколица на земљу и за трен ока нашао се на дрвету.

Изненађена и збуњена Људ-мила се обазрела око себе. Догодило се, очигледно, не-што страшно мада је на први поглед дунгла изгледала мир-на, као и минут пре тога.

— Не иди тамо! Кобра! Змија је лежала преко ста-зе — реп јој је био у шипраж-ју. „Имам срећу — помислила је Људмила. — Колико сам читала, колико сам слушала о њима, али никад нисам зами-шљала да је кобра толико ве-лика.“

Кобра је подигла главу и претећи надула врат. Њихала је главом, спремајући се за напад. Људмила се надала над змију — њој једноставно није ишло у главу да би је кобра могла напасти.

— Ја чак и не знам — при-чала је она касније — да ли је кобру „збуњно“ упоран по-глед мојих кратковидних очи-ју, или ју је обузело сажаље-ње према једној таквој нео-презној будали као што сам била ја, тек она је мирно от-пузала.“

Рикша је сисао с дрвета. Пут је водио у планину, сунце је немилосрдно пекло, али рикша је трчао брзо као да има крила. „Сажаљите се на себе“ — говорила му је Људмила, али чим би зачуо њен глас рикша би још брже потрчао.

Ево и села. Људмила се поз-дравља с домаћинима и оти-шла у собу коју су јој доде-љили. Кроз прозор су допира-ли гласови. Рикша је једино-личним гласом, који није био ни певање ни говор, нешто причао. Сви житељи села оку-пили су се око њега. Тек та-да је Људмила схватила сву бесмисленост свог поступка. Како је испала глупа пред Сингалцима! Неће смети ни на улици да изиђе. Показива-ће прстом на њу.

Али, улазећи у кућу, укућа-ни нису на њу показали пр-стом, већ су се хитке поклони-ли на прагу. И сељани су јој

КРАЉИЦА КОБРИ

Пре неколико месеци у Москви је у дубокој старости умрла Људмила Александровна Мер-варт, једна од првих и највећих жена-истра-живача Азије. Са својих путовања она је до-носила не само драгоцен научни материјал већ и сећања на земље, народе и људе међу којима је боравила

се целог дана, клањајући се, неколико пута дубоко покло-укавајући с пута, а на њена нила гошћи, затим су њих две питања одговарали су с дубо-о нечем шапутале и кобра је ким поштовањем, мада једино-послушно отпузала натраг у сложеним речима, и гледали да се што пре удаље.

Рикша је заиста испричао сељанима о догађају на путу, испричао им све како је било кад је дозвала да њеним цар-ством путује једна важна лич-ност. Гошћа је сисао с коли-ца и пришла змији. Кобра се

неколико дана разрезала и очистила гнојну рану на ноzi једне девојчице а девојчица убрзо оадравила, закључили су да она мора бити господи-ца и пришла змији. Кобра се

ПЕВАЧИЦА И ВУЛКАН

Најнеобичнија и најбесми-сленија оптужба против јед-ног уметника била је подигну-та против Елизабете Билинг-тон (1768—1818), једне од на-већих певачица коју је Ен-глеска икад имала. Њен глас је био толико чист, звонак и јак да после њеног гостова-ња у Напуљу, када је 30. ма-ја 1794. године певала главну улогу у „Инез де Кастро“, опери написаној нарочито за њу, овацијама није било кра-ја. Али њена слава у Напуљу била је кратког века. Када је неколико дана касније, 15. јуна 1894. године, дошло до страховите ерупције Везува, Наполитанци су оптужили пе-вачицу да је својим гласом изазвала комешање лаве и ерупцију вулкана. Негодова-ње против певачице расло је као лавина и она је једва ус-пела да побегне из Напуља јер би иначе била линчована. Никад ниједна певачица у историји није добила тако о-пасан комплимент.

Породица из које је Ели-забета Билингтон потекла би-ла је музички веома обдаре-на: отац јој је био чувен о-боиста, мајка славна певачи-ца, а брат запажен виолинист.

НЕПОДЕРИВИ БАЛОН

Пријатна вест за децу: је-дан хемичар пронашао је ба-лон који одолева не само ве-ликом притиску већ и у жаре-ном врху цигарете. Ови бало-ни су од пластичне масе, а не продају се на комад већ у

тубама. Из једне тубе деца могу сама да направе, одно-сно да надувају, неколико де-сетина балона који су толико издржљиви да се у поређе-њу са старима могу слободно назвати „неподеривим“.

Тунел као аеродром

Да ли може авион да а-терира у тунелу? Наравно не. Па ипак и то се јед-ном збило. Место догађа-ја: близина Ајдахо Сприн-гса у Стеновитим плани-нама. Мотор авиона којим је управљао 33-годишњи Фриц Хансен изненада је престао да ради. Угледавши испод себе пут између једног кланца пилот је од-лучио да се тамо спусти.

У лету наниже авион је до-такао вод високог напона од 15.000 волти и оборио његове носаче. У том кри-тичном тренутку, пилот је скренуо право у тунел и ту се авион зауставио тек на средини.

И пилот и један његов путник срећно су проишли — задобили су само лак-ше оштећења.

Вештачко острво

Дански инжењер Саренсен конструисао је острво од порозне, сунђерасте гуме. На његовом острву може се уредити мала плажа, па чак поставити и бифе.

Без бројчаника

Једна јапанска фирма почела је да производи часовнике без казаљки и уобичајних бројки.

Јеног бројчаника. Ови часовници снабдевени су електромотором и време на њима показују помичне бројке.

Радно мимики

У Чикагу је недавно отворен институт за „мимику радног човека“. У проспекту ове необичне школе на јед-

ном месту пише: „Код нас ћете научити како треба узбуђивати лице да бисте изгледали као поштен човек и вредан радник.“

Новорођени

На једном длану угодно су се сместила четири мала јежа. Међутим јежеви веома брзо расту и овакав се снимак може начинити само првих неколико часова после њиховог доласка на свет.

Срећне жене

Амерички психолог доктор Хачинсон, изјавио је недавно да су, по његовом мишљењу, филателисти најбољи супрузи. За скупљање марка потребно је стрпљење, пажња, истрајност, сталоживост, то јест све оне особине које од једне особе чине доброг животног сапутника.

АДВОКАТСКИ ХОНОРАРИ У СТАРО ДОБА

Адвокати као заступници странака пред судом постоје отада и судови. Најпре је њихова дужност била успостављена као почасна, због осећања правде, па се касније претворила у плаћену професију.

Нарочито је у Римском царству адвокатура била на врхунцу. Поред Цицерона и Хортензиуса, као говорника, били су чувени правни писци као Требациус Теста. Он се бавио грађанским правом и није био говорник, али је са успехом заступао на суду многе тешке процесе.

Као и данас адвокати су или бранили оптужене или за-

ступали тужиоце. Било је допуштено да једна отранка има и по четири адвоката. У једном кривичном спору било је чак и шест бранилаца, међу којима су се налазили и Хортензиус и Цицерон.

У почетку је хонорар за правну помоћ био незнатан, док се током времена није претворио у велике новчане награде. На 200 година пре наше ере у Риму је било забрањено адвокатима да примају награду. Докије је било допуштено примање награде, али само по завршетку парнице и хонорар је био максимум 10.000 сестераца или 2.000 златних динара.

НАГРАДА ПРУСТОВОМ БИОГРАФУ

Даф Куперова награда која се сваке године додељује најбољем делу, које није белетристика, на енглеском и на француском језику — додељена је за 1965. годину британском писцу Џорџу Гајнтеру за биографију француског романиста Марсела Пруста (1871 — 1922) у два тома. Џорџ Пајнтер, који ради у британском музеју, провео је дуги низ година на научном истраживању живота и рада Марсела Пруста. Први том биографије био је објављен пре неколико година, а други проширог лета.

Пред сељачку буну у Хрватској (1573) коју је предводио Матија Губец — архиепископ острогонски Антун Вранчић, писао је краљу Максимилијану: „Наша господа чувају и пазе своја говеда боље од својих кметова-сељака на имањима. Кад их од турског беса не могу да заштите, они их истим начином муче, искоришћавају и тлаче ропством горе него што то чине Турци...”

Буна Матије Гупца свршила се трагично за бунтовничку сељачку војску и читав сељачки покрет. Феудалци су победили, а Матија Губец окруњен је у граду Загребу услијаним гвозденим обручом на ужареном троношцу као „сељачки краљ”. Пре но што га је страшном смрћу уморила, властела му се наругала. Тако је доживео исту судбину као Гијом Кал који је два века раније у Француској предводио чувени устанак „Жакерије”, и као све сељачке вође широм Европе, до Дожа у Мађарској и Томе Минцера у Немачкој.

У Хрватској је после угушења Гупчеве сељачке буне само привидно настало извесно затишје. У сељачким масама стално је тињало нерасположење према „земаљским господарима” — избијале локалне буне, изазване очајним стањем кметова у појединим деловима Хрватске.

Тако је 18. век у списима хрватских историографа означен као век сељачких бунва, које су из године у годину постајале све чешће и шире. Хрватски историчар Балтазар Крчелић у својим познатим „Ануама” (годишњаркама) — за „годину господњу” 1755. каже: „Ова је година била врло кобна за Славонију (Хрватску) због општих и посудах-њих бунва. Стога ћу приказати само њих и

БУНТОВНА СЕЉАЧКА ХРВАТСКА

особито сукобе, борбе, мржње и њихове последице.”

Неколико година раније дигли су се у више наврата на буну Срби и Хрвати у Војној граници против страховите стеге и нељудског поступка немачких официра, који су у овој аустријској касарнској институцији имали пуну власт.

Петар Љубојевић подигао је буну у vara-јдинској области Војне границе (1754). Три године пре ове планула је буна у Банији коју је предводио Теодор Киуг (Љук). Обојица су после угушене буне осуђена на доживотну тамницу, с посебном напоменом „да се по жељи превршњег царског двора у заточењу на било који начин што пре лише живота”. То су биле још сасвим „милосне казне”, али њима је увек претходило ужасно мучење које је ломило и најјаче.

Упркос тегоба које су мучиле у Војној граници и српске и хрватске сељаке, за кметове, сељаке — робове, на властелинским имањима ван ње, у такозваној грађанској Хрватској, стање је било још и теже. Поред „редовних давања”, требало је удовољити све друге хирове „земаљских господара”.

Године 1754. царица Марија Терезија хтела је да посети Хрватску, њено приморје, — да напосе да огледа лепе градове у њему: Ријеку, Бакар, Краљевицу, Сењ — па да се потом преко Карловца, Загреба и Вара-јдина врати у свој царски град Беч.

За царичин дочек властела у Хрватској посебно се припремала, али — на рачун својих кметова. Они су своје господаре морали да снабде чак и новом скупоценом одећом да поправају путеве у „слободно време”, — иако су им само два дана у недељу остајала да раде на својој земљи — како би царица „осетила да се вози по лакој и љубљеној земљи”. Поред тога власт је наредила да се тачно попишу све кметовске окупнице како би се и из њих истерало што више да-жбина.

И тада је, године 1755, у оном делу Хрват-

ске, којим је управљао бан, што значи да је ван Војне границе, букнуо сељачки устанак, немишљен по својим размерима од времена Матије Гупца. Његово жариште било је у увек бунтовничким селима испод Калничке горе, а убрзо је захватило и велик део Хрватског загорја, Подравине и Посавине, тако да је за кратко време „сва краљевина Хрватска била запаљена и пламтела пожаром”. Сељачка војска нарастала је на преко 20.000 људи, и као у време Матије Гупца преплављала сву феудалну земљу тадашње северозападне Хрватске, истичући своја вековна права на земљу уживање плодова са ње. Хрватским сељацима у овом великом сељачком устанку придружили су се и Срби из Војне границе. Био је то, као што кажу савременици, — „ужасни и претећи талас огорчених људи који су захтевали своју стару правду и пред којима, у њиховом налету, ни чврсти замкови, ни племићки дворови нису представљали никакву препреку.”

У граду Калнику, одакле је потекла буна, њен предводитељ Михаило Кушић одржао је говор пред неколико хиљада окупљених сељака — „Небојте се на (моја) деца... тлаку већ небусте делали. Ове копунаре (тј. господу) треба све пожгати (спалити).” И обећао је својој сељачкој војсци да ће јој при-тећи браћа из Крајине (Војне границе), опомињући је да се јуначки држи, и „ако се ва-зда не буде верно држала — јао и оном де-тету које је у материни утроби — јер због пунте (буне) — трпети морало буде”.

У једној жалби сељаци су изнели своје тегобе и све даће које морају да дају госпо-ди. Између осталог ту се каже да су дужни чак и да тамане врапце, а ако их не похва-тају колико им је одређено, господар их за то кажњава или наплаћује према свом нахо-ђењу.

Велики талас побуњених сељака кретао се према Загребу, у коме је тада седела у-правна власт у Хрватској. За коју су побуњени сељаци говорили: „Из ње излазе све нево-ље које тару сиромашни народ”. На домаку

Загреба сељачка војска је сустала: поделила се у многобројне одреде, које је племићка војска редом побеђивала и немилице уништа-вала. „Иза тога настану страхоте каквих није било ни за Гупчевих времена”. У покољу и уништавању сељака и њихових породица на-рочито се истакло тадашњи хрватски подбан барон Раух, туђинац, типичан средњовеков-ни „раубритер” — „ритер — разбојник”, не-милосрдан и крвник. Са својим плаћеничким одредима он је крстарио кроз побуњене об-ласти, сејао смрт, плачкао и племићке и се-љачке домове.

„Подбан Раух даде народ клати без раз-лике доба и пола, и кривце, и без суда и-какво. Мајке се утапаху с децом у Сави да у руке крвнику не дођу. У народу разгласи крвожедна звер да ће онима опростити живот који би се дали за крвнике... Размрцварена тела сељачка покриваху стазе и путеве. Бо-јати се било да ће нестати народа када на згариштима сељачких колибница врискаше само још нешто деце, свијајући се око кри-ла својих ојађених мајки”. — Тако прича један очевидац овог ужасног покоља који је извршио међу хрватским сељацима под-бан Раух. — „Блага (стоке) гонише под-ници његови из поплаћених и уништених се-ла на стотине и хиљаде комада према За-гребу, као да је негде био вашар и на коме је сав народ изумро”.

Балтазар Крчелић, који је опширно опи-сао ову буну — каже: „И пред судом побу-њени сељаци били су без икакве заштите, изложени су најстрожем поступку и на кра-ју су на најокрутнији начин убијени. Како

није било толико вешала, вешаху их о гра-не стабала или би их обесили расечене и раскомадане...”

Била је то највећа сељачка буна у Хр-ватској од времена Матије Гупца, у којој су уз хрватске сељаке учествовали и српски, прилазећи им из Војне границе која је стал-но била бременила бунама поред све стеге туђинске власти.

У једном запису о овој буни каже се:... Дигло се против господа кметови јадни и бедни, из очаја и беху покошени они, жене њихове и деца, а господа остадоше и даље господа на мукотрпној земљи њеног радни-ка и правог господара. О господа, докле ће тако!..”

ЧИВИЛУК »ПИНОКИО«

Да би своје најмлађе научили реду, Швај царци су недавно пустили у продају овај мали чивилук који су назвали „Пинокио”. Налик је на овог омиљеног дечијег дрвеног лутка и веома погодан јер је низак и лако доступан чак и сасвим малој деци.

АЛИ БАБА

И ЧЕТРАДЕСЕТ РАЗБОЈНИКА

ХАЈДУК ВЕЉКО

УРТА
И
ПИШЕ Ћ ЛОБАЧЕВ

ВЕЉКО
НИЈЕ
ОБУЧАВАО
СВОЈЕ
БЕКАРЕ
САМО
ВОДНИМ
ВЕШТИ-
НАМА,
ВЕК ЈЕ
ГЛЕДАО
ДА ОД
ЊИХ
НАЧИНИ
И
ДИСЦИ-
ПЛИНО-
ВАНУ
ВОЈСКУ.

ЈЕДНОМ СУ МОМЦИ ДОНЕЛИ ИЗ
ОБЛИЖЊИХ СЕЛА ЧАБРОВЕ
С ВИНОМ И
РАКИЈОМ.

ХЕЈ, ЕВО ВЕЉКА!
ОБИЛАЗИ СТРАЖЕ!

БРЗО СУ ПРЕБАЦИ-
ЛИ ПРЕКО ЧАБРО-
ВА ПОКРОВЦЕ.

ВЕЉКО, ОСЕКАШ ЛИ? МИРИ-
ШЕ НА
РАКИЈУ!
ИМАШ ПРАВО!
И ТО ОНИ ИЗ
ПРЕДСТРАЖЕ!

ЈЕСТЕ ЛИ ПОЛУДЕЛИ?! ХОКЕТЕ
ДА СЕ ИЗОПИЈАТЕ, ПА ДА И ВАС
И СВЕ НАС ТУРЦИ ПОКОЉУ
КАО ПИЛИКЕ!

ВЕЉКО
ИСПРОСИГА ВИНО И РАКИЈУ.

АЛАХ, АЛАХ, АЦАИ СЕИР! ОНО ЈЕ
СУДОВИШТЕ: НАЛЕКЕ КАО ОЛУЈА!
СВЕ ПОПАЛИ, СВЕ
ПОРОБИ!

СВАКОГ ДАНА У
ВИДИН СУ ПРИСТИ-
ЗАЛИ ИЗБЕГЛИ
ТУРЦИ И ПРИЧАЛИ
О УСТАЊКУ.

АЛИ
ЈЕ
ПАЗВАН-
ЦИЈА
ОД
СВОЈИХ
УХОДА
САЗНАО
ДА
ХАЈДУК
ВЕЉКО
НЕМА
МНОГО
ВОЈСКЕ.

736

ВЕЛИШ, НЕМА ИХ ВИШЕ ОД
НЕКОЛИКО СТОТИНА... А КА-
КО СУ НАОРУЖАНИ? ИМАЈУ
ЛИ ТОПОВЕ,
КУМБАРЕ?

ОРУЖЈА И ЦЕ-
БАНЕ ИМАЈУ
ДОСТА, АЛИ НИ
ТОПОВА НИ
КУМБАРА
НЕМАЈУ!

Max

ЕМАНУЕЛ ЛАСКЕР

Други по реду шампион света у шаху Емануел Ласкер родио се 24. децембра 1868. године у малом месту Берлинхен недалеко од Берлина (сада Барлинек у Пољској) у породици Адолфа Ласкера, кантора месне синагоге. Рано детињство провео је као и остала деца у Берлинхену, ни по чему се није могло наслутити да се у њему крије геније који ће чинити 27 година држати титулу првака у шаху. Када је напунио дванаест година дошао је крај игри и несташлукима, родитељи су га одвели у Берлин на школовање. Тамо је бригу о њему преузео старији брат Бертолд, студент медицине. Протекла су само два месеца од доласка малог Емануела у велики град кад се он разболео. Лекари су констатовали да је добио мале богине и морао је у болницу. Да би га разоудио, брат Бертолд му је донео шаховску гарнитуру и приручник и упознао га са правилима по

којима се крећу фигуре. Тако се Емануел упознао са шахом и заволео нову игру.

ПРВЕ ПАРТИЈЕ ШАХА

У то време шах се углавном играо по кафанама. У једној од њих, поред које је пролазио сваког дана, мали Ласкер је био стални посетилац, односно посматрач. Све слободно време проводио је у „Чајном салону“ у мислима које су биле далеко од школских задатака. Брижним родитељима стигла је вест о шаховској страсти синова, па су му они брзо променили место становања. Нашли су му стан на супротном крају града, али се малишан није одрекао шаха. Није имао новца да плаћа превозно средство, па је пешице прелазио дуг пут да би у „Чајном салону“ одиграо неколико партија шаха или нетренице посматрао јаче играче. После овога родитељи су применили крајњу меру: преместили су га у град Ландсберг и тамо уписали у школу. Случај је хтео да Емануел врло брзо нађе шаховског пријатеља у професору Кевицу, који му је предавао

математику. Професор је био најјачи играч у месту и његов утицај на будућег шампиона био је велики: дечак је напредовао и као математичар и као шахиста. У својим успоменама професор Кевиц је дао високу оцену знања математике које је показао Емануел. На великој матури он је једини за два часа решио све задатке мада је због тежине задатака за њихово решење било одређено пет часова.

ОСВАЈАЊЕ ТИТУЛЕ МАЈСТОРА

Пошто је завршио гимназију Емануел се опет нашао у Берлину. Дошао је да заврши студије математике и филозофије, без већих шаховских жеља. Материјалне тегобе почеле су да прате његове прве студентске кораци, па је био принуђен да за скромну зараду даје часове. Кад је кафана „Кајзерхоф“, у циљу рекламе, организовала шаховски турнир и позвала заинтересоване на учешће, пријавио се и двадесетогодишњи Емануел и освојио прво место. Ту је дошао у ближи контакт са шахистима који су га обавестили да Немачки шаховски савез организује сваке године турнире мајстора и љубитеља шаховске игре. У лето 1889. године он се нашао у граду Бреславу на једном турниру у споредној групи. У полуфиналним борбама заузео је врло лако прво место, али је финале за њега било неуспешно. Прегрпео је два пораза од којих му је један нанео главни конкурент Фајерфејл.

Можда би животни пут учесника турнира окренуо да

је од црно-белих поља и турнирских арена да се тада није десило интересантан случај, тек касније откривен. Фајерфејл је пред наставак партије са Липкеом поставио фигуре „по сећању“. То је учинио на сопствену штету јер је заборавио да постави пешака на поље х2. Игра је настављена без њега и после много перипетија партију је у 21. потезу добио Липке. То је омогућило Ласкеру да на табели достигне Фајерфејла, а затим да га у одлучујућој партији победи. Ласкер је освојио прву награду и звање шаховског мајстора. Добио је визу за учешће на турнирима у земљи и иностранству.

ПУТОВАЊА И УСПЕСИ

На првом путу који га је водио у Амстердам добро је прошао. Освојио је друго место са шест поена, иза Берна који је био бољи за један поен. Следе два меча у Берлину у којима Ласкер побеђује Лебена са 2:1 уз један реми и Мизеса са 5:0 уз три ремии. Ова друга победа била је нарочито значајна јер је својом убедљивошћу скренула пажњу шаховског света на младића, који је ређао успех за успехом.

Прве месеце 1890. године провео је у Енглеској где је однео неколико победа у мечевима. У јуну исте године поделио је 1—2 место на турниру у Берлину са братом Бертолдом. Наредне године добио је позив за врло примамљив пут у Лондон. Немачки индустријалци понудили су му да, уз добру награду, буде на Светској изложби у Лондону само уз један услов: да игра шах са сваким

посетиоцем који изрази такву жељу. Боравак у том граду Ласкер је искористио да обави све формалности око пресељења из Немачке у Енглеску. Већ 1892. године он напустио је Лондон на турниру Британског шаховског савеза. Најјачи енглески играч Блекберн, у знак протеста због учешћа једног „спраног“ играча, одлазије учешће на турниру. Ласкер врло лако побеђује на овом турниру на коме је учествовао и Блекберн са жељом да потамни ојат госта. Блекберн није могао да се помири да он, владајући шампион, положи оружје пред далеко млађим Ласкером. Изазвао га је на меч, али је био потпуно поражен. Ласкер је добио са 6:0 уз четири ремии. Овечанчаним успесима који су били равни титули велемајстора, Ласкер путује у Нови свет и већ од октобра 1892. године игра симултане утакмице широм Америке. Најјачег америчког играча Шовалтера поразио је у мечу са 6:2 уз два ремии, а на турниру америчких мајстора у Њујорку добио је свих 13 партија и убедљиво освојио прво место. Играо је још два мања меча и оба добио. Америчког шахисту Голмија поразио је са 2:0 уз један реми, а Васкеца са 3:0.

ШАМПИОН СВЕТА

Логичан пут у развоју младог Ласкера била је чврста жеља да се домогне и самог шаховског Олимпа. Средином августа 1893. године он је смело изазвао на меч званичног шампиона Вилеа Штајница. Изазов је био прихваћен и меч уговорен на десет добијених партија, тем

по игре је петнаест потеза на сат, а наградни фонд износи 3.000 долара. Победничку партију добио је Ласкер са 2:250 долара, а поражен 750. Меч је почео у Њујорку 15. марта 1894. године. Ту је одиграно првих осам партија. Резултат је у почетку био повољан за Штајница који је већ у годинама: стање је било 2:2 уз два ремии. Даљи ток меча показује да он није у стању да се бори са далеко млађим Ласкером. Изгубио је простале две партије из њујоршког дела тајмичења и следеће три, које су се играле у Филаделфији. Завршни део меча игран је у Монреалу у Канади од 3. до 26. маја 1894. године. Интересовање за меч било је огромно тако да је улица испред зграде где су се играле партије редовно била закрчена љубитељима шаха. Штајниц је успео да са две победе смањи разлику на 7:4, али као да је то био крај његових моћи. Ласкер је добио петнаесту и шеснаесту партију меча и повео са 9:4. Онда је Штајниц наредну партију добио, затим ремизирао и на крају изгубио. То је била деветнаеста партија меча која је Ласкеру донела звање шампиона света у шаху. Штајниц је устао и поздрављив новог првака узвиком: „Браво!“ Присутни су оваквима поздрављив човека који је за пет година начирио три јумфални пут од Берлина до Лондона и од Лондона до Америке и освојио најдрагоценији шаховски драгуљ који ће поседовати све до 1921. године.

Х. П. ЕГЛЕР

ИДЕАЛАН ЧУВАР

Веома стар господин, с моноклом на десном оку, дошао је у биро за набавку послуге.

— Дobar дан — рече изнемоглим гласом — можете ли ми одмах дати једног доброг, снажног човека?

— Хитно? Ево, позваћу телефоном... — услужно се одзва посредник. Извуче затим из картотеке бео картон, подиже телефонску слушалицу, одабра број и замоли саговорника да најкраћим путем дође у његов посреднички биро.

Већ после десетак минута стиже позвани: човек веома честита и пре свега изванредно снажна изгледа.

— Хоћете ли да пазите на моју кућу? — упита старац.

— Наравно, зашто не

бих — суво одговори човек — под претпоставком да ми за то добро платите.

— Али, то није обичан посао — настави старац. — Кад сам код куће треба да стојите испред улаза и пазите. На свакојаке начине ће покушати да дођу до мене, гледаће да вас подмине, трудите се да вас обрлате само да би продли до мене — можда чак и силом.

— Не мари — рече човек истуривши лактове тако да су се испод сакра назирали његови снажни мишићи. — Ни миш се неће провући унутра.

Стари господин задовољно климну главом. Таксијем се заједно одвезоше у једно мирно предграђе, до једне велике виле окружене пространим парком.

— Ту смо — рече стари господин, који је за

све време дуге војње био веома ћутљив. — А сад пазите добро да нико, било под каквим изговором, не уђе у кућу. Награду ћете добити вечерас. Могу вам рећи да ћете њоме бити веома, веома задовољни.

Човек стаде будно да пази. Пролазио је час за часом а није се баш ништа догодило. Најзад се ипак нешто догодило: нашла је једна жена са корпом и кроз парк се упутила према кући.

— Овамо нећете ући — мртвотворно је пресрете добри, снажни човек, кад је покушала да прође поред

њег.

— Како, молим? — промуца жена очито изненађена.

— Рекох: нећете ући — понови човек.

— Уклоните ми се с пута — повика жена — ја сам куварница.

— Хахаха — смејао се добричина истичући своје мишиће, па учини „мишић“, отприлике онако као да растерује пилиће. Уплашена, жена је побегла.

Нешто мало доцније у парк уђе црна лимузина и заустави се испред куће. Господин, елантан и брижљиво негован, који је веома подсећао на јувелира

Патакија, отвори врата аутомобила, изиђе и похита ка улазу.

— Овамо нећете ући — рече чувар претећи и препречи му пут.

— Како, до ђавола! — узвикну елантни господин. — Не пуштате у кућу ни куварницу ни мене.

— Мене нећете преварити — пркосно рече човек, опет истичући своје мишиће. — Губите цел!

— Идите! — праску елантни господин. — Ево мог кључа од куће, моје исправе, ваљда ћу сад смећи да уђем у своју кућу, а?

— Знам већ тај трик — рече чувар подсмешљиво.

— Ако се смецта не изгубите одавде, позваћу полицију.

— Ха! — узвикну елантни господин — то ћемо још видети! — и журио се врати у своја кола која одјуреше.

Добри, снажни човек стаде поново да пази. Опет је завадала тишина.

— Ух! — помислио је мрзовољно — сигурно ће опет бити досадно...

Али није било ни најмање досадно као што је страховао. После неколико часака, ево поново елантног господина, куварнице и полицајца. Ишли су према кући.

— Зашто управо никога не пуштате унутра? — распитивао се полицајца.

Чувар подсмешљиво одмери униформисаног.

— Имам строг налог да никога не пуштам у ову кућу — рече одсечно.

Полицајца са очигитим страхопоштовањем осмотри мишиће чувара / дубоко уздахну и храбро испружи руку — али већ у следећем тренутку је полетео кроз ваздух као одваљено крило ветрењаче и треснуо на травњак.

Куварница је ужаснуто вриснула, елантни господин брже-боље ускочио у своја кола и по друти пут одјурео.

Алармирана је полицајца. Неколико полицајца с муком су савладали јуначину, везали га и стрпали у затворска кола. Остали полицајци журнули су у кућу, али у њој нису нашли никога. Веома стари господин са моноклом већ давније је био далеко иза седам бегова. Трезор је зјапко отворен. Од многих драгоцености, бриљаната и накита, и замашне суме новца, које је јувелир Патаки чувао код куће, остала је једино банкнота од сто марака. Лежала је на листићу беле хартије на којој је писало: „За човека који је тако добро пазео.“

WALT DISNEY

МАЈМУНСКИ СТРИП

У ПОТРАЗИ ЗА РЕТИМ ЖИВОТИЊАМА

ТАРЗИЕ

Тарзије (Tarsius spectrum) или како га још домороци у Малезији и на Филипинима називају пои, је веома ретка врста мајмуна. Велик је свега 35 сантиметара од тога му је само реп дугачак 20 сантиметара. Крзно му је риђе прошарано сивим, док на леђима преовлађује риђе. Ноге су му веома слабе. Прсти и ножни сплет врло дугачки. Глава округла. Живи у шумским областима острва Малезије и на Филипинима. На њему су нарочито изражене очи које заузимају готово цело лице и због тога га становници ових крајева не воле.

„За ову животињу сазнали смо случајно, мада нико није могао да нам каже где живи ни како се зове“, писао је о њој још 1776. године француски писац и природњак Бифон (1707—1788), — али то не значи да нећемо све урадити да нешто више сазнамо.

Само, пре 200 година није било лако сазнати ни једноставније податке него што је био Бифонов завет. Због тога се Бифон потрудио, поред апела који је упutio путницима, морепловцима и трговцима који су у оно време обилазили свет, да и сам нешто уради. Најпре јој је на основу оних неколико оскудних података којима је располагао дао привремено име,

тарзије, које се и до данас задржало.

На основу добијених вести у почетку се мислило да се ради о једној врсти скокнмиша способног да прави велике скокове, плује уз дрвеће и у њему се крије.

Касније су стигли извештаји да, према опису који је својевремено дао Бифон, у екваторијалним областима — веома удаљеним од Тихог океана, на нидо-малезијским острвима у дубоким и мрачним шумама живе слична животиња од које се домороци страшно плаше. Према њиховом мишљењу мали раст ове животињце је обмана и она је у ствари једна врста огромног лава, изузетно свирепог, који живи на дну мрака из кога се могу ноћу видети само две огромне вапрене кугле — његове очи.

У ствари тачно је да тарзије има огромне очи које његовом лицу једва остављају места за нос, уста и браду. Како се појављује само ноћу, кад очи још више долазе до израза, разумљив је страх који он примитивним домороцима улива и зашто му приписују својства која он уопште нема.

Тарзије је веома страшљива животиња и тешко ју је ухватити, али врло умиљата кад се припитоми.

КАТО И МЕЧИЋИ

Да човек има верног пса или коња који му је прави пријатељ, није ништа необично. Али, кад се деси, истина ретко, да се дивља животиња привије уз човека и његов дом — то је врло интересно. Ево једне љупке истините приче о друговању мечића и људи

Да је знао шта ће га снаћи, Като Вулхитер можда не би тог априлског јутра 1963. године отишао на пецање. Али, речница која је протицала у близини његове куће била је тако пуна риба да он није могао да одоли срцу да не узме удицу у руке. Од самог почетка улов је био тако добар да је Като само везивао по неколико риба и бацао их на траву поред реке. Полако се спуштао низ речницу остављајући рибе свуда поред обале. У једном тренутку му се учинило да чује нешто као маукање. Међутим, заузет пецањем није обраћао пажњу на то. А онда, одједном, из борове шуме су се појавила два мечета. Кату је тек тада било јасно одакле је долазило маукање. Пожурно је да види шта је са његовом рибом. Она је нестала. Мечићи су били очарани гозбом. Љутит, Като је узео удицу и кренуо кући. Учинио му се као да га неко прати. Кад се окренуо видео је мечиће како иду за њим. Като је убрзао корак па је чак и потрчао, али они га нису остављали. Када је стигао кући његов шестогодишњи синчић Том био је одушевљен необичним гостима. Али не и његова мајка.

Том је одмах пронашао флашице са мучлом његове млађе сестре и с одушевљењем посматрао како мечићи пију млеко. Като им је донео мало саћа и мечићи су и то са уживањем јели. Када је мали Том пошао у библиотеку да нешто узме, мечићи су пошли за њим и чим су видели велику медаљу коју разасуту по поду одмах су легли на њу и почели да дремују.

Вест о овом догађају брзо се прочула по целом крају и многобројни посетиоци, међу којима је ипак највише било деце, долазили су да их виде и да се поиграју са њима. Мечићи су постали права атракција, али и велика брига за целу породицу. Хтели су да стално буду у центру пажње. Када би Като пошао на пецање, они би кренули за њим и појели сву рибу. Више нису чекали да им се донесе саће из кошница већ су сами ишли по њега и, разуме се, обрали кошнице правећи дар-мар око њих. Нису хтели да спавају на

другом месту већ само на медвећој кожи у трпезарији. Када је Томова мајка уклонила крзно, цвилели су целу ноћ и ни су хтели да спавају у другој соби. На крају је кожа враћена у трпезарију и мир је био успостављен.

После шест месеци мечићи су већ били велики и Като и његова жена сматрали су да је дошло време да их пусте на слободу где ће живети са својом сабраћом. Једино им је Том задавао брига. Био се спријатељио са њима и тешко му је падало што мора да се одвоји од њих. Али Като је успео да објасни Тому да Теодор и Теодора, како су назвали мечиће, треба да се врате својим родитељима који тугују за њима.

У октобру Като и Том у пратњи мечића кренули су ка планини Лук. После неколико часова напорног хода приметили су једног медведа и ту су, верујући да су стигли на право место, оставили мечиће и некако успели да се заобилазним путем изгубе и врате кући. Вече је било прилично хладно и када су стигли кући Нели, Томова мајка, изнела је пред њих пун тањир топлих колача. Слушајући како су оставили мечиће у шуми, она се само смешкала. А онда више није могла да издржи: отворила је врата трпезарије. У соби су чучала оба мечета и јела колаче исто онако халапљиво као Том и његов отац јер су и они били изгладнели. Рекла им је да су мечићи стигли готово читав час пре њих.

Три пута је Като водио мечиће у шуму и три пута су се они поново враћали кући. Кад их је у децембру одвео четврти пут, снег је већ велико све покривао и мечићи се нису вратили. Том је причао како их је неколико пута сањао, а Нели како их је једне страшне ноћи видела на прозору са сузама у очима. Неколико пута за време зиме Като је одлазио у шуму са храном, коју је остављао за Теодора и Теодору али никад није дознао да ли су је они нашли или не.

Када је пролеће грануло Като се поново спремао за пецање. Док је он припремао своје удице, дотрчао је Том сав радостан и рекао да је видео Теодора. Дечак је ишао низ реку и на једном месту видео је медведа како стоји на литици изнад реке. Дечак је почео да виче: „Теодоре! Теодоре! И стварно, медвед је сишао и остао са дечаком више од једног часа. Али дечак је био тужан верујући да Теодора, која је била нежнијег здравља није

могла да издржи зиму и вероватно је угинула.

Том је одлазио више пута до тог места не би ли поново видео Теодора, али све је било узалуд. И Като је редовно ишао на пецање у нади да ће видети било једно било друго мече, али све је било узалуд. Цела година је прошла, а од њих није било никаквог трага.

Пролеће идуће године било је доста хладно. Том и његова мајка су седели поред топле пећи. Изненада су се вра-

та полако отворила и појавила се једна шапа а онда и цео медвед. И Том и Нели су одмах познати и викинули углас „Теодора!“ Теодора је стајала на вратима неодлучна да ли да уђе или не. Али, кад је видела како су јој се обрадовали, она се окренула и пустила да поред ње прођу два слатка мечета.

Радости није било краја. Мечићи су са уживањем пили топло млеко, јели мед и друге слаткише, које је јела и њихова мајка кад је била ма-

ла. Али док су мечићи били весели и играли се са Томом, Теодора је била озбиљна и тужна. Све су чинили да је развеселе, али узалуд. Време се нешто пролетило и једне ноћи, исто онако изненада као што се појавила, Теодора је нестала са својим мечићима да се више никад не врати. Да ли је била дошла да се склони од хладноће и прехрани своје мале или да их са гордошћу покаже својим старим пријатељима, тешко је знати.

Мале занимљивости

БУДУЋА ШАМПИОНКА

Мајмунца Хили из франкфуртског зоолошког врта вози бицикл, свира на кларинету, жонглира лоптом. Али, њена омиљена разонода је билијар. Она је у стању да сатима удара такм билијарске кугле и веома се радује кад се оне сударе.

ЧУДНА МОДА

У Лондону су у последње време у моди дугмета за манжете начињена од злата на којима су угравиран купчеви иницијали.

ГОСТИ БОКСЕРИ

На вратима једног малог америчког бифеа пише:

„Код нас нема телевизије! Али ви ипак уђите! Сваке ве-

чери имамо уместо тога бокс-меч међу гостима!“

НЕ ЗБОГ ОСТРИГА...

Десетог децембра 1700. године француска полиција донела је једну необичну наредбу којом се после осам часова увече забрањивала продаја острига у приморским местима. Забрања није донета због острига већ се односила на продавце, који су сувише гласним повицима ометали сав мирних грађана.

СТУДЕНТСКА ШАЛА

Велико узбуђење изазвала је у Лондону једна необична кабина примењена у Темзи, веома слична космичком броду. Полиција је омета блокирала све улице у близини реке и позвала војне стручњаке. Кабина је уз све мере опрезности била извучена на обалу и отворена. У њој су нађени: један сандук с циглама, 8 старих аутомобилских гума и белешка: „Молимо налазача да све ово врати одсеку за хумор удружења студената!“

НАРОДНИ УНИВЕРЗИТЕТИ У СССР

У Совјетском Савезу око 2 милиона лица посећује вечерње курсеве, којих има на десетине хиљада. За пет година број курсева повећао се за 50 одсто. Полазници припадају свим врстама занимања и махом су старије особе.

НОВЕ ЗАВЕСЕ

Нове прозорске завесе од текстила и алуминијума доприносе погодним температурама у одајама. Страна обложена алуминијумом окрене се према прозору, тако се spreчава продирање сунчаних зракова и топлоте у собу, зими, напротив, оне задржавају топлоту.

ПРВИ БРИЈАЧ

На северном Кавказу при ископавању угља пронађен је један предмет од бронзе, за који се верује да је служио

за бријање. То би била прва бријачка бритва на свету, стара најмање 10.000 до 13.000 година.

ИСКУСАН ОКУЛИСТА

Доктор Стивен Триндер, лекар за очне болести из Филадельфије, изумео је нов начин за одређивање оштрине вида код својих пацијената. Уместо уобичајених редова већих или мањих слова и цифара, он пред мушкарце ставља веће или мање слике филмских звезда. А вид својих женских пацијената Триндер одређује помоћу слика из модних часописа. По његовом мишљењу овај начин даје тачнију слику о оштрини вида од досадашњег, уобичајеног метода.

Најкраћа потера британске обавештајне службе за немачким шпијунима у току прошлог рата

УЗБУНА У ДАУНИНГ СТРИТУ

У ноћи 17. октобра 1940. године један брзи моторни чамац немачке ратне морнарице пловио је Ламаншем према британској обали. Чамац је угасио мотор и зауставио се. Наоколо мртва ноћна тишина. У воду је спуштен гумени чамац и три људске прилике завесиле су кроз густу маглу. До британске обале преостале су још само две миље. Моторни чамац се исте ноћи вратио на француску обалу, а све оно што се потом десило остало је за извесно време тајна.

Сутрадан, пре сванућа, подофицир обалске полиције британске ратне морнарице обилазио је полицијску стражу на обали грофовије Кент код Димширса. Полицијци су будно мотрили пучину, док су органи британске војне контрашпијунаже гасили самим жалом и контролсали обалу. Минска поља су била непромостива препрека за искрцавање на обалу. Митраљеске и топовске циви биле су уперене према пучини. Чистав механизам обезбеђења радио је савршено. Одједном

је подофицир морнаричке полиције Бикворд запрепашћено приковао свој поглед за обалу. У првим тренуцима му се учинило да је то само сан. Целе ноћи је био на ногама, није ни тренуо. А сада, још и овај страшен приказ. Крајичак гуменог чамца поигравао је на таласима, који су благо ударали о обалу и све више га извлачили из воде. Бикворд је скочио у воду и извукао чамац на обалу. Био је сав избушен, али је у преградним коморама остало ваздуха, који га је избацио на површину.

Све ситнице које су нађене у чамацу и у води недвосмислено су говорило да су се овде Немци искрцали.

УЗБУНА

Бикворд је потрчао у своју станицу и сав задихан позвао морнаричку контраобавештајну службу:

— Капетане, неко се искрцао на обалу! Немачки гумени чамац... Немци су се искрцали...

После два минута настала је права узбуна. Случај се десио баш у време када је британска обавештајна служба имала податке да ће Немци покушати инвазију британског острва. Председник владе Винстон Черчил алармирао је већи број министара; британски адмиралитет је одмах издао заповест: министар државне безбедности сер Џон Андерсон послао је читав одред тајне службе да испита истинитост вести која је све шокирала. Интелигенс сервис је такође послао своју екипу, а поморски адмиралитет упутио брзе патролне чамце морнаричке контрашпијунаже да се одмах поведе истрага.

Министар државне безбедности Андерсон наредио је контраобавештајној служби да формално претресе целу област Димширса и да покреће све снаге не би ли се искрцани Немци похватили. Ситуација је била врло непријатна. Чуло се и питање је ли одбрамбени систем Британије уопште ефикасан. Претпоставке да је можда у питању само провокација брзо

су одбачене. За ширу јавност цео случај је остао у тајности да не би дошло до панике. Истрагу је водило двадесет најбољих истражника Интелигенс сервиса и поморске контрашпијунаже. Проконтролисани су целокупан радарски систем, минска поља и обалска постројења. Војне јединице поселе су одбрамбени систем обале. Морнаричка флота је стављена у највишу борбену приправност.

МЛАДИЋ СА РАНЦЕМ

Област Димширса потпуно је блокирана. Сви путеви, железничке станице, кафане и превозна средства били су под присмотром. Влада је упутило од службе безбедности тражила резултате. Извештаји и наређења су тако брзо размењивани да се сваког тренутка знало докле се дошло у истрази.

Око 11 часова 18. октобра, непуних пет часова после Биквордовог открића, мистерија око гуменог чамца на обали грофовије Кент је решена. Педесетак километара

од места где је нађен гумени чамац, један британски обавештајца зауставио је једног млађа у тренутку када је овај излазио из аутобуса:

— Покажите ми исправе.
Исправе су биле у реду.
Непознати је одлично говорио енглески.
— Шта носите у ранцу?
— Личне ствари идем у посету родбини.
— Покажите ми!

У ранцу се налазила мала радио-станица димета 3.000 километара, а млађи је био један од агената немачке шпијунаже. Звао се Шарл Ван Дер Клеб. Када је угледао цев пиштоља уперен у стомак дигао је руке у вис. Покушао је да се брани да је радио-аматер. Одлучно је порицао да има било какве везе с истражним органима на обали Кента, али све је било узалуд, оставио је отиске прстију на гуменом чамацу. Убрво је признао да се у ствари зове Клеб, иако му је лична исправа била на друго име.

Клеб је покушао да изигра истрагу па је тврдио да је побегао из Француске да би се борио у енглеској армији, пошто је пореклом Холанђанин. У влади, служби безбедности и морнарици вест о хапшењу примљена је са ве-

ликим олакшањем, али у свему томе било је нечег забрињавајућег. То је значило да британска источна обала није потпуно обезбеђена.

Друга два немачка шпијуна Карл Мајер и Јозеф Валдберг ухапшени су један час касније. Сада су се сва тројица немачких шпијуна нашли пред истражним органима. То су били први немачки агенти Абвера који су се на овакав начин убацили у Енглеску.

Шеснаестог децембра 1940. године против Валдберга, Клеба и Мајера државни тужилац је подигао оптужницу и тражио најстрожу казну за дело шпијунаже.

Два дана је трајало суђење, а 18. децембра им је изречена казна смрти. Неколико дана касније, пошто им је жалба за помиловање одбијена, обешени су у војном затвору у Пентонвилу.

Ова акција хапшења немачких шпијуна сматра се једном од најбржих акција британске контраобавештајне службе у другом светском рату.

Јесте ли већ гурли

... од свих земаља једино Парагвај има заставу која није иста на обе стране. Заправо, на њој се разликују амбле

ми који се налазе на средњем пољу заставе: на једном од њих је лав, а на другом звезда.

... ако се остане на садашњој потрошњи, за лике гвоздене руде у свету биле би довољне за још 825 година.

... једна теледиригована ракета састоји се од око милион и по делова.

... на телу одрасле кокошке има више од 8.000 пера.

... бесило није само болест паса већ од њега могу да оболе мачке, коњи, свиње, овце, козе, лисице, шакали и хијене.

... у држави Хојаз у Бразилу могу се наћи

пчеле које немају жаоку. Мед ових пчела није слатка, већ кисео.

КАД ЗУБ ЗАБОЛИ У НЕДЕЉУ

У недељу или на празник, изненада јак зубобоља за Парижана више није велика невоља. Неколико зубних лекара показали су се спремни да у таквим

случајевима пруже помоћ. Бројеве телефона тих лекара имају сви париски комесаријати. Преко телефона болесник ће одмах од лекара добити савет шта сам да предузме. У тежим случајевима ови лекари примаће болеснике у свако доба.

КУВАР НА ПЛОЧАМА

На изложби предмета за домаћинство у Чикагу најпривлачнији за посетиоце био је магнетофон са тракама на којима су снимљени куварски рецепти. Кад се притисне дугме једна трака почне да при-

ча како се справља неко јело или колач, већ према жељи.

РОБОТ-ПАЦИЈЕНТ

У градској болници у Лос Анђелосу постоји пацијент-робот нарочито конструисан за студенте медицине. Његов вештачки организам веран је одраз човечијег тела и будући лекари могу на робота тачно да упознају анатомију.

АКО СТЕ СРЕЋНИ

У циркулару једног америчког осигуравајућег друштва против несрећних случајева, између осталог пише и ово: „Ако имате среће, случај вашег осигурања може се остварити већ сутра...”

ПОМОЋ ДОМАЋИЦАМА

Жене се не би смеале жалити да се нико не труди да им колико год је могуће олакша домаће послове. Ево једне нове одмене: касерола која аутоматски, с времена на време, промеша јело док се оно кува. Засад ће овакве посуде моћи да користе само француске домаћице.

ВОДА ИСПОД ПУСТИЊЕ

Цела Саудијска Арабија — по површини велика колико Западна Немачка — трпи велику оскудицу у води. Међутим, испод њених пустиња леже толике резерве воде, која би могла задовољити све њене потребе. По једном споразуму између Саудијске Арабије и ФАО сада се врше истраживања и ускоро ће се предузети потребни радови за коришћење воде за пиће и наводњавање.

ДРАГА УСПОМЕНА

У дневном листу „Тајмс“ породичне фотографије и који излази у Лос Анђелосу појавио се следећи оглас: да задржи документа и фотографије, а да врати новац су се налазила документа, који ми је драга успомена.

ТРИ ТОНЕ ОГЛЕДАЛА

За потпуно верну реконструкцију чувеног ресторана „Максим“ у Њу Делхију било је потребно три тоне огледала, која су добављена из Француске.

БЕЗ ОТРОВНИХ ГАСОВА

Аутомобилски мотор који не испушта отровне гасове конструисали су Немци. Он користи катализаторе који уништавају опасне састојке у несагорелим гасовима.

ОПАСНОСТ НА ДРУМОВИМА

Америчка статистика за 1962. годину између осталог наводи: на путевима је изгубио живот један становник сваких 13 минута. То је двапут више него што их је умрло од различитих болести — 40.000 према 19.774.

СВЕ БЕЗ ПОВЕЋАЊА ЦЕНЕ...

Аутомобилизам је у Америци угрозио промет железницом: свега 5 одсто становника користи ово превозно средство. Да би привук

ле што већи број путника, железничке компаније нуде им одсада већ ома повољне услове за време вожње: спаваћа кола и купатило, шампањак уз обед у вагон-ресторану и гледање филмова — све без повечања цене возне карте.

ПТИЦЕ УЗМИЧУ

Несреће у ваздушном саобраћају све чешће изазивају јата птица. Да би их растерали у близини аеродрома у Америци зрнеће се поклају алкохолом. То је

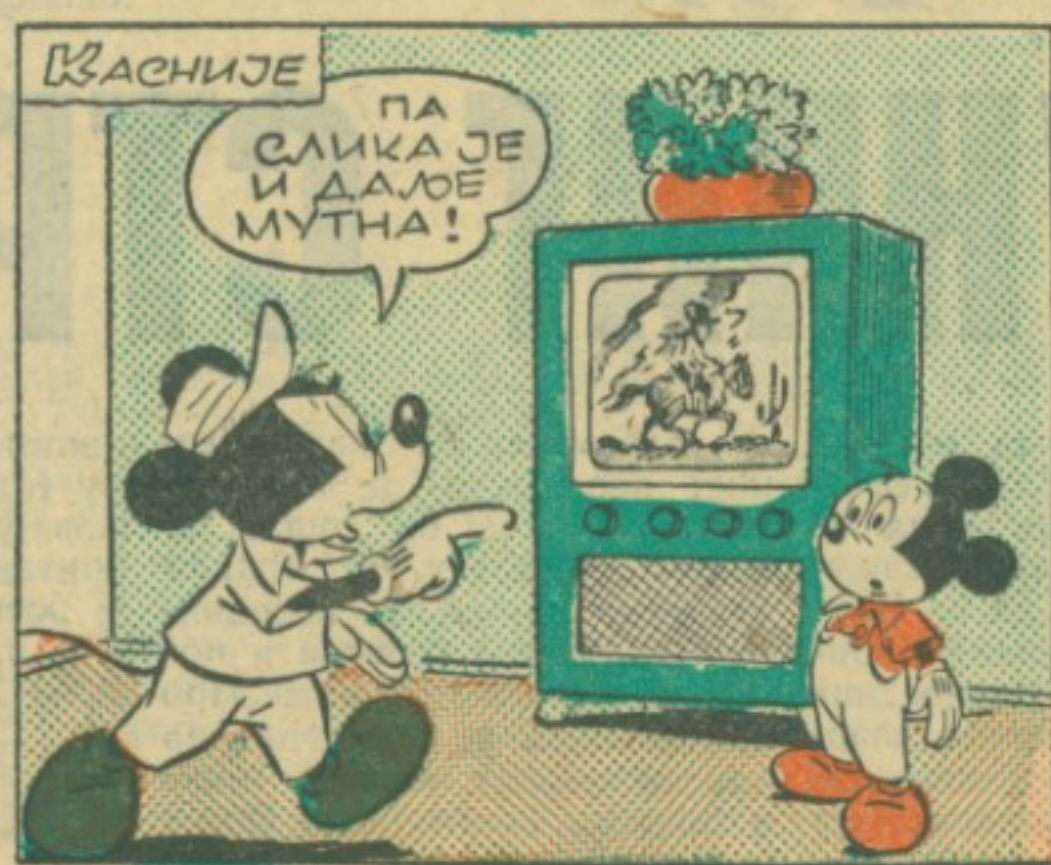
помогло. Птице се више нису вратиле.

ЈОГУРТ У ПРАХУ

Јогурт у праху, употребљив четири године, произведен је у Бугарској. Од једног килограма овог праха добија се 100 литара обичног јогурта.

WALT
DISNEY

МИКИ

ЏОНИ ХАЗАРД

ФРЕНК
РОБИН

